

**ZAPRASZAM DO
OGLĄDANIA !!!**

**„PRASTARA PUSZCZA I ODDZIAŁYWANIE
CZŁOWIEKA I ZJAWISK POGODOWYCH”**

JUDYTA ŻAK

CZYM JEST PRASTARA PUSZCZA ?

- PUSZCZA BIAŁOWIESKA ZNAJDUJE SIĘ NA POGRANICZU POLSKO-BIAŁORUSKIM. JEST TO KOMPLEKS LEŚNY LICZĄCY OK. 1500 KM² POWIERZCHNI. CENTRALNĄ CZĘŚĆ PUSZCZY ZAJMUJE BIAŁOWIESKI PARK NARODOWY, KTÓREGO ZADANIEM JEST OCHRONA TAMTEJSZYCH TERENÓW I JAK NAJWIĘKSZE OGRANICZENIE INGERENCJI CZŁOWIEKA W CELU ZACHOWANIA PIERWOTNEGO STANU PRASTAREJ PUSZCZY. TEN OBSZAR PRZYRODNICZY OBFITUJE W BOGATĄ RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ. CHARAKTERYSTYCZNY SYMBOL DLA TEGO KOMPLEKSU TO ŻUBR.

**JAK ZJAWISKA POGODOWE WPŁYWAJĄ NA PUSZCZĘ
BIAŁOWIESKĄ ?**

OD CZEGO SIĘ ZACZEŁO I DO CZEGO TO DOPROWADZA ?

Dość sporym problemem dla Puszczy Białowieskiej jest zmiana klimatu. Z powodu globalnego ocieplenia zwiększyło się występowanie powodzi, silnych wiatrów, huraganów oraz susz w okresie letnim. Oddziało to również na naszą puszcę, a natomiast wzrosła temperatura powietrza i gleby na jej terenie. Wynikiem zmian są również kwaśne deszcze, które mogą stanowić zagrożenie dla lasów ją pokrywających.

Te zmiany prowadzą do zmian środowiskowych, zaniku niektórych gatunków roślin i zwierząt w Puszczy Białowieskiej oraz pojawienie się w ich miejscu innych, nowych gatunków, wcześniej nie występujących na tym terenie.

Wpływa to również na zwierzęta. Okres lęgowy ptactwa zaczyna się wcześniej niż kiedyś, ptaki wracają z ciepłych krajów również wcześniej. Z powodu skrócenia się okresu zimowego, liczebność kleszczy wzrasta co może przysporzyć problemów człowiekowi..

Jeżeli nic się nie zmieni, możliwym jest m.in. przesychnanie siedlisk bagiennych, zmiany składu gatunkowego drzew i pozostałych organizmów oraz pojawienie się nowych chorób.

A DOKŁADNIEJ?

ZMIANA KLIMATU

- W CELU ZAZNACZENIA, JAKIE ZMIANY NIESIE ZA SOBĄ ZMIANA KLIMATU, PRAGNĘ PRZEDSTAWIĆ ODDZIAŁYWANIE SUSZY NA PUSZCZĘ BIAŁOWIESKĄ, KTÓRA BYŁA SPOWODOWANA WŁAŚNIE TYM ZJAWISKIEM. MIAŁO TO MIEJSCE OKOŁO 2 LATA TEMU. WÓWCZAS KORYTA RZEKI PEREBEL WYSCHŁY, ODSŁONIĘTE KORZENIE OLCH. BRAK ŚNIEGU I DESZCZU ODBIŁ SIĘ NEGATYWNIE M.IN. NA WODNYCH PTAKACH. MIEJSCA LĘGOWE ŁABĘDZI I GAĞOŁÓW ZOSTAŁY ODSŁANIĘTE, PRZEZ CO STAŁY SIĘ ŁATWYM ŁUPEM DLA DRAPIEŻNIKÓW. ŻUBRY OPUŚCIŁY DOTYCHCZASOWE MIEJSCA ŻEROWANIA.
- ŚNIEG I NISKIE TEMPERATURY SĄ NIEZBĘDNE PRZYRODZIE, NIEKTÓRE GATUNKI ROŚLIN BEZ NIEGO NIE MAJĄ SZANSY PRZETRWAĆ. W OSTATNICH LATACH, NIE LICZĄC BIEŻĄCEGO, ZIMA BYŁA WYJĄTKOWO CIEPŁA, NIE MÓWIĄC O ZNIKOMYM WYSTĄPIENIU OPADÓW ŚNIEGU. DLA PRZYKŁADU GATUNKIEM WYMAGAJĄCYM COROCZNEGO „PRZEMROŻENIA” JEST ŚWIERK POSPOLITY, WYSTĘPUJĄCY NA TERENACH PUSZCZY. ZACHODZĄCE ZMIANY KLIMATYCZNE WYMUSZAJĄ „UCIECZKĘ” GATUNKÓW WYMAGAJĄCYCH ŚNIEGU I MROZU, NA PÓŁNOC LUB WYŻEJ W GÓRY. MRÓZ I ŚNIEG JEST RÓWNIEŻ BARIERĄ, CHRONIĄCĄ NASZE LASY PRZED INWAZJĄ OWADÓW.

ZJAWISKA POGODOWE

- HURAGANY I BURZE RÓWNIEŻ MOGĄ PRZYSPORZYĆ WIELE PROBLEMÓW. PRZEWRACAJĄ DRZEWA, NISZCZĄC NIE TYLKO ROŚLINY ALE RÓWNIEŻ KRYJÓWKI ZAMIESZKAJĄCYCH PUSZCZĘ ZWIERZĄT. ZBYT ULEWNE DESZCZE MOGĄ SPOWODOWAĆ WYSTĄPIENIE WODY Z BRZEGÓW RZEKI, PODTAPIAJĄC TERENY LASU. SZKODY W TEN SPOSÓB WYRZĄDZONE POWAŻNIE WPŁYWAJĄ NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU PUSZCZY JAK I NA ROZWIJAJĄCE SIĘ TAM ŻYCIE. JEDNAKŻE PUSZCZA BIAŁOWIESKA JEST WPEŁNI NATURALNA I CZŁOWIEK NIE POWINIEN INGEROWAĆ W NATURE. TEGO TYPU ZJAWISKA POGODOWE MOGĄ RÓWNIEŻ NAPRAWIAĆ, NP. SUCHSZE TERENY PUSZCZY MOGĄ ZOSTAĆ NAWODNIONE DZIĘKI NAWALNYM DESZCZOM, DZIĘKI CZEMU WIĘCEJ ROŚLIN I BARDZIEJ BĘDZIE SIĘ TAM ROZWIJAĆ.

- **NEGATYWNE SKUTKI BURZ WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENACH PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ. JAK WIDAĆ MOGĄ ONE PROWADZIĆ DO WIELU ZNISZCZEŃ.**

NASZA

PUSZCZA

BIAŁOWIESKA

KWAŚNE DESZCZE I ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA

- PUSZCZA BIAŁOWIESKA, MIMO ZNACZNEGO ODDALENIA OD WIELKICH OŚRODKÓW PRZEMYSŁOWYCH I SZLAKÓW KOMUNIKACYJNYCH, ZNAJDUJE SIĘ W STREFIE ZAGROŻEŃ ZANIECZYSZCZENIAMI POWIETRZA ZE ŹRÓDEŁ LOKALNYCH I Z DALEKIEGO ZASIĘGU. TLENKI SIARKI I AZOTU WYTWARZANE W PROCESIE SPALANIA PALIWA, DZIAŁALNOŚCI PRZEMYSŁOWYCH CZY NAWET POŻARU LASÓW ZOSTAJĄ EMITOWANE DO ATMOSFERY, A REAKCJA NIEKTÓRYCH TLENKÓW Z WODĄ POWODUJE KWAŚNE DESZCZE, STANOWIĄCE „NISZCZYCIELA” PRZYRODY. ICH WPŁYW JEST NIEBEZPIECZNY DLA LASÓW, GDYŻ POWODUJĄ POPARZENIA ROŚLIN, ICH OBUMIERANIE, CO SZCZEGÓLNICZNIE NIEBEZPIECZNE JEST DLA STARSZYCH DRZEW ORAZ DLA ZWIERZĄT JE ZAMIESZKUJĄCYCH.

DZIAŁANIA LUDZI SZKODLIWE DLA PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ

GRADACJA KORNIKA JEST SZKODLIWA DLA PUSZCZY CZY KORZYSTNA ?

- OKAZUJE SIĘ, ŻE BŁĄD ZNAJDUJE SIĘ PO STRONIE LEŚNIKÓW, KTÓRZY POPEŁNILI BŁĘDY PODCZAS SADZENIA WIELOHEKTAROWYCH STRUKTUR ŚWIERKOWYCH LATA TEMU. DRZEWA NIE BYŁY ODPORNE NA ZMIANĘ WARUNKÓW ŚIEDLISKOWYCH. W WARUNKACH OBSERWOWALNYCH ZMIAN KLIMATYCZNYCH ZWIĄZANYCH Z OCIEPLENIEM SIĘ KLIMATU, SUSZĄ I OBNIŻENIEM WÓD GRUNTOWYCH, SZTUCZNIE WPROWADZONE PRZEZ CZŁOWIEKA DRZEWA ULEGŁY GRADACJI KORNIKA. JEDNAKŻE CZY NA PEWNO POWINNO SIĘ JĄ ZATRZYMAĆ ? ATAK PASOŻYTA DAJE SZANSE PUSZCZY NA NATURALNĄ PRZEBUDOWĘ TYCH TERENÓ, KTÓRE ZOSTAŁY PRZEKSZTAŁCONE PRZEZ DZIAŁALNOŚĆ CZŁOWIEKA. PRAWDZIWYM NEGATYWNYM DZIAŁANIEM DLA PUSZCZY BYŁO ŚCINANIE ZARAŻONYCH DRZEW. CZŁOWIEK NIE POWINIEN INGEROWAĆ W PUSZCZĘ. POZA TYM NAWET JEŚLI UZNAMY ATAK KORNIKA ZA NEGATYWNY, OBJAŁ ON ZALEDWIE 2-3% CAŁEJ POWIERZCHNI PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ, WIĘC NIE STANOWIŁ REALNEGO ZAGOŻENIA. Z OBSERWACJI PRZYRODNICZYCH, W TYM ADAMA WAJRAKA WYNIKA, ŻE GRADACJE NASTĘPUJĄ CO KILKA LAT I PRZYCZYNIAJĄ SIĘ DO ZWIĘKSZENIA LICZEBNOŚCI PTAKÓW M. IN. LICZNYCH GATUNKÓW DZIĘCIOŁÓW, CO Z KOLEI WPŁYWA NA STOPNIOWY SPADEK LICZEBNOŚCI KORNIKA – SWOISTY UKŁAD OFIARA - DRAPIEŻCA

DLACZEGO ?

NIE TRZEBA CIAĆ !

- CAŁKIEM NIEDAWNO GŁOŚNO BYŁO O KONFLIKCIE ZWIĄZANYM Z WYCINKĄ DRZEW W PUSZCZY BIAŁOWIEJSKIEJ. BYŁA ONA SPOWODOWANA ATAKIEM KORNIKA DRUKARZA W MŁODSZE LASY. SZKODNIK BARDZO SZYBKO SIĘ ROZMNAŻAŁ, DOPRODUKOWAŁC SWOIMI ŻERAMI DO OBUMARCIA WIELU DRZEW, WŁĄCZAJĄC OD STARYCH, OSŁABIONYCH ŚWIERKÓW, JEDNKAŻE SZKODNIK MOGŁ TAKOWAĆ RÓWNIEŻ ZDROWE I SILNE DRZEWA, A NAWET II RAZY Z JEGO POWODU ZACZĘTO WYCINAĆ DRZEWA. MINISTERSTWO LEŚNICTWA OŚWIADCZYŁO, ŻE TE DZIAŁANIA SĄ KONIECZNE DO ZAPOBIEGWANIA GRADACJI SZKODNIKA. NIE DO KOŃCA JEDNAK ZABIEG WYCINANIA DRZEW ZAATAKOWANYCH PRZEZ KORNIKA BYŁ KONIECZNY. ŚCIĘTO DUŻO DRZEW, PRZEZ CO PUSZCZA ZNACZĄCO UCIERPIAŁA.

BIAŁOWIESKI PARK NARODOWY

- JEDNYM Z POZYTYWNYCH DZIAŁAŃ LUDZI DLA PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ BYŁO STWORZENIE W 1932 R. BIAŁOWIESKIEGO PARKU NARODOWEGO. ZOSTAŁ ON STWORZONY W CELU OCHRONY PRZYRODY POPRZEZ ZNACZNE OGRANICZENIE INGERENCJI CZŁOWIEKA W NATURALNY CYKL PUSZCZY. TA PLACÓWKA ZOSTAŁA RÓWNIEŻ STWORZONA, ABY OBSERWOWAĆ „DZIKĄ” PRZYRODĘ I MÓC BADAĆ GATUNKI ROŚLIN I ZWIERZĄT, KTÓRE SĄ NA SKRAJU WYGINIĘCIA. NALEŻY ZAZNACZYĆ, ŻE TERENY PUSZCZY NIE ZMIENIŁY SIĘ OD ICH UTWORZENIA TZN. OD STOPNIENIA ŁĄDOŁODU ŚRODKOWOPOLSKIEGO. NESTETY PARK NARODOWY OBEJMUJE TYLKO CZĘŚĆ PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ.

JAK CZŁOWIEK WPŁYNAŁ NA PUSZCZĘ W PRZESZŁOŚCI ?

PRZESZŁOŚĆ PUSZCZY

- WZMIANKI O PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ POJAWIŁY SIĘ JUŻ W ZAPISKACH Z CZASÓW KRÓLÓW. OD TAMTEJ PORY CZŁOWIEK W PEWIEN SPOSÓB INGEROWAŁ W JEJ TERENY. Z POCZĄTKU PRASTARA PUSZCZA SŁUŻYŁA DO POLOWANIA, JAKO ŻE ZAMIESZKIWAŁO JĄ WIELE ZWIERZĄT. SŁUŻYŁA RÓWNIEŻ DO POZYSKIWANIA DREWNA. W ŚREDNIOWIECZU NASTĄPIŁ NAJWIĘKSZY WYRĄB LASÓW, KTÓRY BYŁ WYNIKIEM ROSNĄCEGO OSADNICTWA ORAZ ROZWOJU ROLNICTWA I HODOWLI NA TERENACH POLSKI. NAJLEPIEJ POZNANY WPŁYW CZŁOWIEKA DATUJE SIĘ OD XIV WIEKU, KIEDY TO PUSZCZA BIAŁOWIESKA STAJE SIĘ PUSZCZĄ KRÓLEWSKĄ. NASTĘPNIE PRZYSZŁY CZASY WOJENNE, GDZIE DZIAŁALNOŚĆ ZBROJNA DOTKNEŁA TERENY PUSZCZY. NA SZCZĘŚCIE W CZASACH WSPÓŁCZESNYCH BARDZIEJ ZWRACA SIĘ UWAGĘ NA OCHRONĘ „DZIKOŚCI” PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ. W KOŃCU JEST ONA OSTATNIA.

CZASY KRÓLÓW

- NAZWA PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ PO RAZ PIERWSZY POJAWIŁA SIĘ JESIENIĄ 1409 ROKU. WÓWCZAS WŁADYSŁAW JAGIEŁŁO – KRÓL POLSKI I LITWY, PO SŁYNNYM ZJEŹDZIE W BRZEŚCIU, UDAŁ SIĘ NA ŁOWY DO ROZLEGŁEGO KOMPLEKSU LEŚNEGO OTACZAJĄCEGO WSPÓŁCZESNĄ BIAŁOWIEŻĘ. OD TEGO CZASU HISTORYCY ZACZĘLI POSŁUGIWAĆ SIĘ NAZWĄ PUSZCZA BIAŁOWIESKA. TO PIERWSZE KRÓLEWSKIE POLOWANIE NADAŁO PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ PRZYMIOTNIK KRÓLEWSKA, PONIEWAŻ OD TEGO CZASU STANOWIŁA WŁASNOŚĆ KORONY POLSKIEJ. JEHO POTOMEK – ZYGMUNT I STARY WPROWADZIŁ PRAWO CHRONIĄCE TAMTEJSZE LASY I ZWIERZYNĘ POD KARĄ ŚMIERCI. WYŻSI URZĘDNICY I LEŚNICZOWIE WYNAGRADZANI BYLI PRZYDZIAŁEM ZIEMI. LEŚNICZY MIAŁ RÓWNIEŻ WŁADZĘ SĄDOWNICZĄ W ROZSĄDZANIU KONFLIKTÓW POMIĘDZY CHŁOPAMI I STRZELCAMI. DOPUSZCZENIE ICH DO TAMTEJSZYCH TERENÓW BYŁO BŁĘDEM, Z KTÓRYM PRZYSZŁYM WŁADCOM PRZYSZŁO SIĘ ZMIERZYĆ. ZACZĘTO WYSIEDLAĆ Z PUSZCZY LUDZI. PO ŚMIERCI ZYGMUNTA AUGUSTA, OSTATNIEGO Z RODU JAGIELLONÓW, NA TRON POLSKI WSTĘPUJE STEFAN BATORY, RÓWNIEŻ PASJONAT ŁOWIECTWA. ZA CZASÓW TEGO WŁADCY POWSTAJE W PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ PIERWSZY ZWIERZYNIEC, NAZWANY WIELKIM KLETNEM. JEDNAKŻE I TEN KRÓL PAMIĘTAŁ O OCHRONIE LASÓW I ZWIERZYNY, DLATEGO ZMOBILIZOWAŁ DO TYCH DZIAŁAŃ STRAŻ ŁOWIECKĄ. NASTĘPNIE Z INICJATYWY KRÓLA AUGUSTA II PODJĘTO PRÓBĘ PRZESIEDLENIA ŻUBRÓW DO DREZNA. BYŁA ONA NIEUDANA Z POWODU NIEPRZYSTOSOWANIA SIĘ ZWIERZĄT DO NOWYCH WARUNKÓW KLIMATYCZNYCH.

CZASY ZABORÓW

- PO III ROZBIORZE RZECZPOSPOLITEJ POLSKI ZARZĄD NAD PUSZCZĄ BIAŁOWIESKĄ PRZEJĘŁO ROSYJSKIE IMPERIUM. CARYCA KATARZYNA II ZNACZNĄ CZĘŚĆ PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ PODAROWAŁA SWOIM GENERAŁOM. W 1811 ROKU PUSZCZĘ BIAŁOWIESKĄ ZACZAŁ TRAWIĆ OGROMNY POŻAR, KTÓREGO POCZĄTEK NASTĄPIŁ POD KONIEC MAJA. PRZYCZYNĄ BYŁO NAGROMADZENIE POSUSZU, GAŁĘZI I LEŻANINY. DOPIERO JESIENNE DESZCZE POSKROMIŁY ROZJUSZONY ŻYWIOŁ. Z KOŃCEM LAT TRZYDZIESTYCH ŻYCIE PUSZCZY ZACZEŁO WRACAĆ DO NORMY. NASTĘPNIE ODKRYTO, ŻE W PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ ZNAJDUJE SIĘ NAJWIĘKSZY ZAPAS DRZEW MASZTOWYCH, WPRAWIAJĄCYCH W ZADUMĘ TECHNIKÓW OKRĘTOWYCH. W TEN SPOSÓB ROZPOCZEŁA SIĘ WYCINKA DRZEW. PRZEPROWADZONO PRACE URZĄDZENIOWE. PUSZCZA BIAŁOWIESKA ZOSTAŁA PODZIELONA NA 541 ODDZIAŁY, KTÓRE ISTNIEJĄ DO DZIŚ. CAR, WIELKI MIŁOŚNIK POŁOWAŃ, DOSTOSOWYWAŁ TEREN PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ DO CELÓW ŁOWIECKICH. RÓWNOCZEŚNIE ROZPOCZEŁA SIĘ INTENSYWNA HODOWLA ZWIERZYNY. DO PUSZCZY SPROWADZONO DANIELE. W 1915 ROKU DO PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ WKROCZYLI NIEMCY. ROZPOCZEŁA SIĘ RABUNKOWA EKSPLOATACJA NA NIESPOTYKANĄ DOTYCHCZAS SKAŁĘ. W OKRESIE CZTERECH LAT 3POZYSKANO 5 MLN M DREWNA NA OBSZARZE OKOŁO 18000 HA. NA POWIERZCHNI SIĘGAJĄCEJ 6000 HA LASÓW ZASTOSOWANO ZRĘBY ZUPEŁNE. POWSTAŁA SIEĆ KOLEJEK WĄSKOTOROWYCH O DŁUGOŚCI 300 KM. W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM ZOSTAŁ UTWORZONY PARK NARODOWY ORAZ POJAWIŁ SIĘ KORNIAK DRUKARZ.

DZISIAJ

- NA TERENIE POLSKI TO TEREN NAJSTARSZEGO PARKU NARODOWEGO
- NA TERENIE BIAŁORUSI TEREN OBJĘTY OCHRONĄ OD 1991 R.
- RELIKT KRAJOBRAZÓW LEŚNYCH, PRASTARA, NIEPOWTARZALNA I JEDYNA TAKA PUSZCZA W EUROPIE.

PREZENTACJE WYKONAŁAM
SAMODZIELNIE
TEKST SFORMUŁOWAŁAM NA
PODSTAWIE WIADOMOŚCI
OGÓLNODOSTĘPNYCH W
INTERNECIE

KONIEC

ZDJĘCIA NIE SĄ MOJE

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!